

BELÜGYMINISZTERIUM

TERMÉSZETES VÍZMEGTARTÓ MEGOLDÁSOK PILOT PROGRAMJAI – ÖNKORMÁNYZATI KOORDINÁCIÓ A GYAKORLATBAN

AZ ÖNKORMÁNYZATOK INTEGRÁLÓ ÉS KOORDINÁLÓ SZEREPÉNEK MEGERŐSÍTÉSE

Előadó: Bögre Lajosné, Polgármester
Dátum: 2018. szeptember 13.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOM

- Tiszatarján bemutatása
- Probléma
- Célkitűzések
- Pilot projekt ismertetése
- Tervezett ütemezés
- Elért eredmények
- Kihívások, nehézségek
- Kapcsolati lehetőségek
- Sérülékenységi vizsgálat összegzése

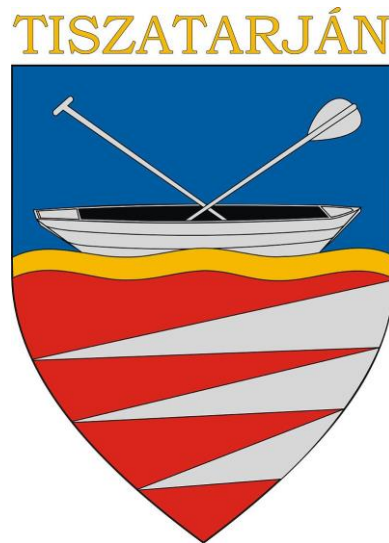
TISZATARJÁN I.

Légi fotó Tiszatarjánról

TISZATARJÁN BEMUTATÁSA I.

- Tiszatarján község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Mezőcsáti járásban. Mezőcsáttól keletre, Tiszakeszitől északra található.

Tiszatarján címere

TISZATARJÁN BEMUTATÁSA

II.

- Teljes népesség: 1437 fő (2015. jan. 1.)
- Népűrűség: 35,26 fő/km²
- Népcsoportok: A település lakosságának 89%-a magyar, 11%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. (KSH)

TISZATARJÁN BEMUTATÁSA

III.

- TISZATARJÁN neve is mutatja, hogy ősmagyar község. A Tarján törzsről kapta nevét és előnévként – amit sokáig külön is írtak – a Tisza folyó nevét. Így lett Tiszatarján.
- A falu nevének első említése az 1214-es Varadi Regestrumból származik, akkor még Tarian formában.

TISZATARJÁN TERÜLETE

MINTATERÜLET

TISZATARJÁN ÉS A MINTATERÜLET ELHELYEZKEDÉSE

PROBLÉMA

- Az ártérben jellemzőek:
  - Erőteljes áradások
  - Gyakoribb aszályok
  - Tartós és nagy kiterjedésű belvíz
- A belvíz terméskárokat okoz, és az invazív növényfajok elszaporodását eredményezi

KIINDULÁSI HELYZET I.

CÉLKITŰZÉSEK

- Kisléptékű természetes vízmegtartó beavatkozás az ártérben: kubikgödrökkel borított területen állandó, nyílt vízfelület létrehozása.
- Anyagnyerőhelyek bővítése, vizes élőhely bővítése, összekapcsolása.
- Helyi ökoturizmus fejlesztése a helyreállított ártérben. A vizes élőhelyen és a tórendszer környékén látogató ösvény kerül kialakításra.
- A mintaterület jogi védettségének biztosítása.

- Beavatkozások előzetes koncepciója:
  - Ártéri vizes élőhelyek és kubikgödrök létesítése, helyreállítása, kibővítése és összekapcsolása az árvíz és a belvíz megtartása és tárolása, a nyári aszályos időszakokban a talajvíztartalékok visszatöltése céljából.
  - 1600 méter hosszúságú ösvény kialakítása a látogatók számára, 40 méter hosszú, fából készült platform a víz fölé építve és 10 db eligazító tábla elhelyezése.

TERVEZETT ÜTEMEZÉS

A5- NWRM pilot projekt előkészítése	C1- Kivitelezés, tesztüzem	C4- Vízgyűjtő szintű partnerség kiépítése	D1- NWRM prototípus monitorozása	After LIFE
2017.12. – 2018.12.	2018.12. – 2019.12.	2019.01-2021. 06.	2018. 07. – 2021. 06.	
<ul style="list-style-type: none"> - Sérülékenységi Vizsgálat elkészítése - Geodéziai felmérés - Prototípus megtervezése - Monitorozási terv kidolgozása - Szükséges engedélyek beszerzése 	<ul style="list-style-type: none"> - Tereprendezés - Anyagnyerőhelyek bővítése, összekapcsolása - Vizes élőhely bővítése - Tanösvény kialakítása - Üzemeltetési engedély beszerzése - Védett területre vonatkozó javaslat készítése 	<ul style="list-style-type: none"> 5 mintaterületet érintő vízgyűjtő szintű partnerség: - Ároktő - Tiszadorogma - Tiszakeszi - Hejőkürt - Hejőpapi 	<ul style="list-style-type: none"> - Talajvíz szint ellenőrzése - Csapadék megfigyelése - Belvíz vizsgálata - Özönnövények vizsgálata - Árvíz és aszály megfigyelése 	

ELÉRT EREDMÉNYEK

- Érintett terület tulajdonviszonyai
- Tervező keresése folyamatban
- Más érintettek bevonása: interjúk
- Lakosság tájékoztatása: szórólap elérhető a Hivatal épületében
- Adatgyűjtés: helyi sajátosságok, Natér, éghajlati adatok
- Belvízhelyzet dokumentálása: érintettek feltárása, érintett terület térképen jelölve, fotódokumentáció
- Sérülékenységi vizsgálat készítése
- Botanikai felmérés készítése a WWF segítségével

KIHÍVÁSOK, NEHÉZSÉGEK

- Tervező hiánya

- Geodéziai felmérés hiánya

- További lépések: tervező keresése, szerződéskötés

- Mintaterület: nyári élőhelye a bivalyoknak

Potenciális csúszás

- További lépések:
  1. Ezen a területen akkor dolgozni, ha a bivalyok a téli helyükre kerülnek
  2. Nyáron át kell őket terelni

KAPCSOLATI LEHETŐSÉGEK

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Klímasztratégiához való csatlakozás jó lehetőség

SÉRÜLÉKENYSÉGI VIZSGÁLAT ÖSSZEGZÉSE

- NaTér információi alapján:
  - Hőhullámos napok gyakorisága növekedést mutat 2021-2050 és 2070-2100 között
  - A hőhullámos napok többlethőmérséklete is nő ezzel együtt
  - Jelentős többlethalálozás várható
  - A napi többlethalálozás száma is növekszik 2070-2100 között

VESZÉLYEK ÉS HATÁSOK

Mezőgazdaság	Egészségügy	Hullámtér
Belvíz: Belvíz borítottság miatt a gazdák nem tudnak vetni	Hőhullámos napok	Belvíz: invazív növények elszaporodása, termés kiesés
Szárazság: Terméskárokat okoz	Szárazság	Szárazság: Terméskiesést okoz
Csatorna kezelés: nem megfelelő		

ALKALMAZKODÁSI INTÉZKEDÉSEK

- Csatornák feltérképezése, tulajdonviszonyok megállapítása
- Minden nyáron tájékoztató az idősek klubjában
- Iskolásoknak órát tartani az éghajlatváltozásról
- Forró napokon vízosztás a faluban
- Belvíz helyzet dokumentálása, feltérképezése
- Következő útépitésnél porózus beton használata
- Klímaalap
- Vízmegtartás a talajvisszatöltésre

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE